بین الملل

هشدار روسیه به ۴ کشور ناتو

دبیر شورای امنیت روسیه گفت که اگر فنلاند و کشورهای حوزه بالتیک عمدا به پهپادهای اوکراینی اجازه عبور از حریم هوایی خود را بدهند، روسیه حق تلافی خواهد داشت.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، «سرگئی شویگو»، دبیر شورای امنیت روسیه به خبرنگاران گفت: «اخیرا حملات پهپادهای اوکراینی علیه روسیه از طریق فنلاند، لیتوانی، لتونی و استونی افزایش یافته است. در نتیجه، غیرنظامیان رنج می‌برند و خسارات قابل توجهی به زیرساخت‌های غیرنظامی وارد می‌شود.» به نقل از شبکه خبری راشاتودی، وی افزود: یا پدافند هوایی غرب ناکارآمد است، یا این چهار کشور «عمدا حریم هوایی خود را در اختیار قرار می‌دهند و در نتیجه به همدستان آشکار در تجاوز علیه روسیه تبدیل می‌شوند.» رئیس امنیت روسیه در ادامه تاکید کرد که اگر این کشورها عمدا اجازه استفاده اوکراین از حریم هوایی خودشان را بدهند، مسکو طبق ماده ۵۱ منشور سازمان ملل متحد، حق دفاع از خود را در پاسخ به «حمله مسلحانه» دارد. در هفته‌های اخیر، کی‌یف حملات پهپادی به روسیه را در آنچه مسکو «حملات تروریستی» توصیف کرده، تشدید نموده است و ارتش روسیه مرتبا از سرنگونی صدها پهپاد در یک شب خبر می‌دهد. اواخر ماه گذشته، کی‌یف با انبوهی از پهپادها به بنادر «اوست-لوگا» و «پریمورسک» روسیه در دریای بالتیک حمله کرد. این حملات منجر به آتش‌سوزی در هر دو شهر شد که زیرساخت‌های گسترده پتروشیمی را در خود جای داده‌اند.

«نیکولای پاتروشف»، یکی از مقام‌های روسی گفت که معتقد است فنلاند و کشورهای حوزه بالتیک «در این جنایات همدست» هستند. او روز دوشنبه گفت که فراهم کردن حریم هوایی کشورهای حوزه بالتیک برای حملات پهپادی اوکراین «به معنای مشارکت مستقیم ناتو» در حملات به روسیه خواهد بود. «ماریا زاخاروا»، سخنگوی وزارت امور خارجه روسیه نیز گفته که مسکو رسما به لیتوانی، لتونی و استونی در مورد اجازه دادن به اوکراین برای ارسال پهپاد از طریق خاک خود هشدار داده است. او گفت: «اگر دولت‌های این کشورها به اندازه کافی باهوش باشند، به هشدارهای مسکو گوش خواهند داد. در غیر این صورت، باید با عواقب آن روبه‌رو شوند.»

ترامپ آماده امتیاز دادن به ایران است

پلتیکو گزارش داد که «دونالد ترامپ»، رئیس جمهور آمریکا ممکن است امتیازات جدیدی در مورد ایران ارائه دهد زیرا می‌خواهد به جنگ پایان دهد.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، پلتیکو به نقل از یک مقام ارشد خلیج فارس نوشت: «من فکر می‌کنم ترامپ امتیازات جدیدی خواهد داد. ترامپ در مورد مذاکرات جدی است و واقعاً می‌خواهد به این موضوع پایان دهد. طبق گفته این مقام، اما ایرانی‌ها ناکنون از دادن آنچه او برای حفظ آبرو و خروج از درگیری نیاز دارد، خودداری کرده‌اند. این گزارش در حالی است که مذاکرات غیرمستقیم بین ایران و ایالات متحده، با میانجیگری پاکستان، در اسلام آباد ادامه دارد، اما دور اول بدون توافق جامع به پایان رسید. همچنین منابع آگاه ادعا می‌کنند که ایالات متحده و ایران انتظارات خود را در مورد یک توافق جامع کاهش داده‌اند و در عوض به سمت یک تفاهم‌نامه اولیه برای رسیدگی به نکات کلیدی اختلاف و جلوگیری از تشدید مجدد تنش‌ها حرکت می‌کنند.

این منابع مدعی شدند که در صورت دستیابی به این تفاهم‌نامه، به هر دو طرف تا ۶۰ روز فرصت داده می‌شود تا در مورد توافق نهایی مذاکره کنند و در مرحله بعدی، کارشناسان و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز می‌توانند در این امر مشارکت داشته باشند. رئیس جمهور آمریکا پیش از این ادعا کرده بود که شانس رسیدن به توافق «بسیار زیاد» است. دو طرف به توافق نهایی نزدیک هستند و قرارداد جنگ خیلی زود پایان یابد و افزود که این روند «به آرامی» در حال پیشرفت است. ترامپ ادامه داد: ایران کشوری قوی و باهوش با جنگجویانی سرسخت است. اما این جنگ برای جلوگیری از دستیابی این کشور به سلاح هسته‌ای ضروری بود.

واکنش نبیه بری به آتش بس اعلام شده در لبنان

رئیس پارلمان لبنان در خصوص آتش بس اعلام شده در این کشور موضع گیری کرد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، نبیه بری رئیس پارلمان لبنان در گفتگو با روزنامه الشرق الاوسط تاکید کرد: ما به آتش بس اعلام شده در جبهه لبنان محاطانه نگاه می کنیم، وی افزود که محمد باقر قالیباف همتای ایرانی خود، صبح پنجشنبه او را در جریان آتش بس قرار داد. بری بیان کرد: ما قبل از اطمینان نسبت به مهیا شدن شرایط از ساکنان جنوب لبنان نمی خواهیم به خانه ها و روستاهایشان برگردند به ویژه آن که این آتش بس شامل عقب نشینی صهیونیست ها از خاک لبنان در مرحله کنونی نمی شود. وی تصریح کرد: آتش بس یک گام در مسیر درست است. ما به هیچ وجه در خصوص اوضاع داخلی لبنان بعد از آتش بس نگرانی نداریم چرا که شاهد اتحاد بیشتر هستیم. نبیه بری بر مخالفت خود با مذاکرات مستقیم با رژیم صهیونیستی تاکید کرد. روزنامه بدعوت آحرائوت نیز به نقل از منابع صهیونیست گزارش داد: ما باید صراحتا اعتراف کنیم که آتش بس در لبنان بر تل آویو تحمیل شد. کوشنر و ویتکاف از ترس سنگ اندازی در مسیر مذاکرات با ایران و از سر گیری جنگ با این کشور به ترامپ فشار آوردند. این منابع اضافه کردند: وقتی آنها دیدند که رسیدن به آتش بس دائمی غیرممکن است، به یک آتش بس موقت رضایت دادند. این اساسا بازگشت به آتش بس حاصل شده در نوامبر ۲۰۱۴ است. آنها می‌ترسیدند که اسرائیل نخواهد جنگ را پایان دهد، بنابراین به ترامپ فشار آوردند تا آن را مهار کند.

پزشکیان مطرح کرد:

تفویض اختیار به مدیران استانی کلید موفقیت در شرایط اخیر بود

پزشکیان گفت: نتایج موفق در تأمین کالا و کنترل بازار نشان‌دهنده کارآمدی رویکرد تفویض اختیار به سطوح استانی است.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، مسعود پزشکیان رئیس جمهور در جریان بازدید و نظارت ستادی از وزارت کشور و حضور در جلسه ستاد مدیریت بحران، با قدردانی از تلاش‌های صورت‌گرفته از سوی مدیران، مسئولان و استانداران در مقاومت ۴۰ روزه ملت ایران در برابر تهاجم امریکا و رژیم صهیونیستی به کشورمان ، اظهار داشت: دستاوردهای حاصل‌شده در اداره مطلوب کشور در شرایط جنگ مرهون زحمات شبانه‌روزی مجموعه مدیریتی کشور است و لازم می‌دانم از این اقدامات صمیمانه تقدیر و تشکر کنم. وی با اشاره به رویکرد موفق دولت در واگذاری اختیارات به مدیران استانی ، بر ضرورت بهره‌گیری از شرایط فعلی برای تمرکز زدایی و اصلاح ساختارهای مدیریتی افزود: در مقطع کنونی، بهترین فرصت برای تثبیت و بازنگری در ساختار واگذاری اختیارات، چه در حوزه مقررات، چه قوانین و چه چارچوب‌های اجرایی فراهم شده است؛ چرا که اکنون پذیرش عمومی نسبت به کارآمدی این رویکرد افزایش یافته و این مسیر می‌تواند به حل مسائل کشور کمک کند. رئیس جمهور همچنین به تصمیم به هنگام دولت در اصلاح نظام پرداخت یارانه نیز اشاره کرد و گفت : در صورت تداوم روندهای پیشین، امکان مدیریت چالش‌های موجود فراهم نبود. تأمین ارز برای کالاهای اساسی با نرخ‌های گذشته عملا امکان‌پذیر نبود و فشارهای گسترده‌ای برای تخصیص منابع ارزی وجود داشت، در حالی که چنین منابعی در دسترس نبود. پزشکیان تصریح کرد: اصلاح روندها به‌ویژه در حوزه مدیریت منابع، نقش مؤثری در عبور از مشکلات ایفا کرده است. وی با تأکید بر ضرورت تفویض اختیار به استان‌ها گفت: اکنون زمان مناسبی برای بازنگری در اختیارات و واگذاری مسئولیت‌های بیشتر به استان‌هاست تا بتوانند متناسب با ظرفیت‌ها و شرایط خود، تصمیم‌گیری و اقدام کنند. به‌ویژه استان‌های مرزی می‌توانند با بهره‌گیری از این اختیارات، نقش مؤثری در توسعه تجارت، تأمین نیازها و حل مسائل اقتصادی کشور ایفا کنند. رئیس جمهور ادامه داد: استانداران باید با اختیاراتی که در اختیار دارند، نسبت به تأمین مواد اولیه مورد نیاز صنایع اقدام کرده و در این مسیر از ظرفیت‌های محلی بهره بگیرند.در بسیاری از موارد نیازی به اخذ مجوزهای متمرکز نیست و استان‌ها می‌توانند با تصمیم‌گیری مستقیم، فرآیندهای تولید و حوزه تولید، از جمله در بخش کشاورزی و دامداری، می‌توانند با سرمایه‌گذاری در نصب پنل‌های خورشیدی، ضمن تأمین انرژی مورد نیاز، از نگرانی‌های مرتبط با تأمین برق بکاهند. در این مسیر، شبکه بانکی نیز باید با ارائه تسهیلات، از تأمین نقدینگی مورد نیاز تولیدکنندگان حمایت کند. وی با اشاره به چالش‌های احتمالی آتی در حوزه تأمین گاز افزود: با توجه به کاهش ظرفیت تولید گاز، لازم است از هم‌اکنون برنامه‌ریزی‌های لازم برای مدیریت مصرف و جایگزینی منابع انرژی انجام شود و استان‌ها می‌توانند با اتخاذ راهکارهای متنوع، از جمله بهینه‌سازی مصرف و استفاده از فناوری‌های نوین گرمایشی با بهره‌وری بالا، وابستگی به گاز را کاهش دهند. رئیس جمهور در ادامه به استفاده از تجهیزات کم‌مصرف و فناوری‌های نوین اشاره کرد و گفت: بهره‌گیری از وسایل گرمایشی با راندمان بالا می‌تواند نقش قابل توجهی در کاهش مصرف انرژی ایفا کند و لازم است با برنامه‌ریزی مناسب، زمینه دسترسی عمومی به این تجهیزات فراهم شود. رئیس‌جمهور تأکید کرد: استانداری‌ها می‌توانند با تدوین برنامه‌های تشویقی، ارائه تسهیلات و اعمال سیاست‌های کنترلی در حوزه مصرف، نقش مؤثری در مدیریت انرژی ایفا کنند.برگزاری جلسات تخصصی با حضور استانداران و کارشناسان برای بررسی راهکارهای اجرایی، آموزش، تأمین تجهیزات و اصلاح الگوی مصرف، از جمله اقدامات ضروری در این زمینه است. پزشکیان شرایط کنونی را فرصتی مناسب برای برنامه‌ریزی همزمان در حوزه تأمین انرژی زمستانی، مدیریت مصرف و کاهش وابستگی به منابع محدود دانست و گفت: دولت آمادگی دارد در این مسیر، از تمامی ظرفیت‌های لازم برای حمایت از استان‌ها استفاده کند. رئیس‌جمهور با تأکید بر رویکرد حله‌محوری به‌عنوان یکی از راهکارهای مؤثر در مدیریت بحران‌ها و ارتقای تاب‌آوری اجتماعی، تصریح کرد: تقویت اختیارات در سطح محلات و جلب مشارکت مستقیم مردم می‌تواند بسیاری از مسائل از جمله بازسازی، اشتغال، آموزش و حمایت‌های اجتماعی را با سرعت و کارآمدی بیشتری حل‌وفصل کند. واگذاری مسئولیت به ساختارهای محلی و ایجاد نوعی حکمرانی محلی این امکان را فراهم می‌کند که ظرفیت‌های مردمی به‌صورت هدفمند در مسیر حل مشکلات به‌کار گرفته شود. پزشکیان همچنین با اشاره به نقش محوری مساجد در بسیج ظرفیت‌های مردمی، اظهار داشت: مساجد می‌توانند به‌عنوان کانون‌های هماهنگی در محلات، در ساماندهی کمک‌ها، حمایت از آسیب‌دیدگان و ارتقای همبستگی اجتماعی ایفای نقش کنند. با تکیه بر مشارکت مردم و نهادهای محلی، می‌توان زمینه همراهی عمومی در اجرای سیاست‌ها، از جمله اصلاحات اقتصادی و مدیریت منابع، را فراهم و از بروز آسیب‌هایی همچون رانت و فساد جلوگیری کرد.

"زمان" ادعای محاصره دریایی تنگه‌هرمز را بررسی کرد:

ادعای محاصره تنگه هرمز؛ از توهم تا واقعیت ژئوپلیتیک

عضو کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها با تاکید بر اینکه ادعای محاصره دریایی تنگه هرمز بیش از آنکه قابلیت اجرایی داشته باشد، یک مانور تبلیغاتی برای پوشاندن شکست‌های سیاسی است‌می گویداین اقدام نه‌تنها امنیت منطقه را با خطر روبه‌رو می‌کند، بلکه می‌تواند بازار جهانی انرژی را وارد بحران تازه‌ای سازد.

به گزارش محبوبه بیدکی خبرنگار زمان، ادعای اخیر درباره امکان محاصره دریایی تنگه هرمز، دوباره یکی از حساس‌ترین نقاط ژئوپلیتیکی جهان را در کانون توجه قرار داده است. تنگه‌ای که بیش از یک‌سوم انرژی جهان از آن عبور می‌کند و هرگونه تنش در آن، پیامدهای فوری و مستقیم بر بازارهای جهانی دارد،با این حال،تحلیلگران و مسئولان معتقدند که این ادعا بیش از آنکه قابلیت اجرایی داشته باشد، کارکرد رسانه‌ای و تبلیغاتی دارد. در این گزارش، ابعاد حقوقی، نظامی، اقتصادی و سیاسی این موضوع بررسی می‌شود. در همین راستا بیانی، نماینده مجلس شورای اسلامی در این باور است که‌طبق قواعد حقوق بین‌الملل و ساختار حاکمیت بر تنگه هرمز، حضور نظامی مرد تفرش و فراهان ایران از منظر حقوقی، اختیار و توانایی مقابله با هرگونه ورود یا اقدام تهدیدآمیز را دارد. عضو کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهاتاکید دارد که‌با وجود ادعای مطرح‌شده، واقعیت میدانی نشان می‌دهد که تاکنون هیچ محاصره‌ای بر تردد نفتکش‌ها و کشتی‌های تجاری اعمال نشده است و جریان صادرات ایران نیز بدون مانع جدی ادامه یافته، اگر قرار بود چنین محاصره‌ای عملی شود، نشانه‌های آن باید به‌روشنی در ناوبری تجاری منطقه دیده می‌شد. این نماینده مجلس یادآورمی‌شود: بر اساس قوانین موجود، این ادعا بیشتر پاسخی رسانه‌ای برای پوشش یک شکست سیاسی است تا یک طرح عملیاتی واقعی. اجرای یک محاصره دریایی در منطقه‌ای با چنین حساسیت و پیچیدگی، نیازمند اجماع بین‌المللی، حضور میدانی گسترده و پذیرش تبعات حقوقی و نظامی سنگین است؛ امری که در عمل نه دیده شده و نه امکان تحقق کوتاه‌مدت دارد. بیانی ادامه می‌دهد: تنگه هرمز ستون فقرات انرژی جهان است، هرگونه تهدید، حتی در سطح بیانیه، می‌تواند آثار مستقیم بر قیمت نفت و سوخت بگذارد. افزایش تنش در این منطقه منجر به بالا رفتن قیمت جهانی انرژیمی شود، بازارها را دچار نوسان شدید می‌کند، وابستگی جهان به مسیرهای انرژی را برجسته‌تر خواهد کرد. به گفته این نماینده مجلس؛ در صورت تشدید تنش، ایران نیز می‌تواندمحدودیت‌هایی بر تردد کشتی‌های کشورهای متخاصم اعمال کند که خود به تشدید بحران انرژی منجر می شود. بیانی خاطرنشان می‌کند:کنترل کامل تنگه هرمز یک پروژه سنگین، پرهزینه و تقریباً غیرقابل اجراست، حتی قدرت‌های بزرگ نیز در دهه‌های گذشته به چنین توانایی عملی دست نیافته‌اند،بنابراین طرح مجدد ایده کنترل یا محاصره کامل تنگه بیشتر به یک توهم راهبردی شباهت دارد تا برنامه‌ای قابل اجرا، تجربه نیز نشان داده چنین تحرکاتی نه‌تنها کمکی به ثبات نمی‌کند، بلکه امنیت انرژی را وخیم‌تر می‌سازد.

در نهایت می توان گفت: ادعای محاصره دریایی تنگه هرمز بیش از آنکه واقعیتی عملی باشد، یک حرکت رسانه‌ای و سیاسی به‌نظر می‌رسد، هیچ نشانه‌ای از امکان‌پذیری عملیاتی این طرح وجود ندارد و جریان عادی صادرات و تردد کشتی‌ها نیز خود تأییدی بر این امر است. در عین حال، هرگونه تلاش برای ایجاد تنش در این گذرگاه حیاتی، نه‌تنها منطقه بلکه کل اقتصاد جهان را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد و قیمت انرژی را افزایش می‌دهد. به‌طور کلی، به نظر می‌رسد،این ادعا بیشتر جنبه تبلیغاتی دارد تا آنکه بتواند به‌عنوان یک ابزار مؤثر در معادلات میدانی یا انرژی جهان عمل کند.

Mojgan.bidaki۸۸@gmail.com

بدعهدی آمریکا مانع برقراری صلح و امنیت در منطقه است

رئیس مجلس در دیدار با ژنرال عاصم منیر فرمانده ارتش پاکستان در تهران گفت: بدعهدی طرف مقابل مانع برقراری صلح و امنیت در منطقه است.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، رئیس مجلس در دیدار با ژنرال عاصم منیر فرمانده ارتش پاکستان در تهران، با تاکید بر اینکه توسعه روابط همه جانبه با همسایگان سیاست پایدار و قطعی جمهوری اسلامی بوده و خواهد بود، این مسئله را در خصوص کشور دوست و برادر پاکستان به دلیل نزدیکی دو ملت و سیاست‌های دو دولت دارای اهمیت ویژه عنوان کرد و با اشاره به سفر دوجانبه خود در پاییز سال گذشته به پاکستان، اظهار داشت: در شرایط کنونی توسعه در روابط اقتصادی و سیاسی و تعاملات امنیتی باید بیش از همیشه مورد توجه باشد. قالیباف در همین زمینه به پیام نوروزی رهبر معظم انقلاب اشاره کرد و افزود: حضرت آیت الله خامنه ای در این پیام دولت و ملت پاکستان را به طور ویژه مورد توجه قرار داده و از حمایت‌های ملت پاکستان از ایران قدردانی نمودند. وی با بیان اینکه جمهوری اسلامی به دنبال صلح فراگیر برای ایران و تمام منطقه است، تاکید کرد: امیدوارم کسانی که جنگ را گذشته به پاکستان، اظهار داشت: در شرایط هستند، رفتارهای بی اعتمادساز گذشته را بطور واقعی در کردار و عمل حتو پایان دهند. رئیس مجلس شورای اسلامی با قدردانی از تلاش های مقامات پاکستان از جمله ژنرال عاصم منیر برای برقراری آتش بس و برگزاری گفتگو بین ایران و آمریکا افزود: جمهوری اسلامی ایران برای برقراری صلح و امنیت کامل در منطقه مصمم است اما طرف مقابل (آمریکا) همیشه با بدعهدی، مانع به نتیجه رسیدن اقدامات می شود. قالیباف به موضوع برقراری آتش بس فراگیر در همه مناطق درگیری بعنوان یکی از بندهای توافق اولیه آتش بس ایران و آمریکا با میانجیگری پاکستان اشاره کرد و با یادآوری لزوم نظارت کشور میانجی بر تحقق این مسئله، اظهار داشت: امروز در گفتگو با رئیس مجلس لبنان هم تاکید کردم که لبنان جزء لاینفک آتش بس همه جانبه است و نقش مهمی در حرکت رو به جلو برای صلح پایدار در منطقه دارد.

مردم تن به مذاکره با ذلت نمی‌دهند

امام جمعه موقت تهران با بیان اینکه دیگر کسی جرات حمله به ایران را نخواهد داشت، گفت: ممکن است حمله کند اما حمله‌مان را به جایی نخواهد برد و این لقلب ماذدنی است.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، حجت الاسلام و المسلمین احمد خاتمی در خطبه اول نماز جمعه این هفته تهران با اشاره به سیره پیامبر اکرم(ص) در جنگ و آتش‌بس گفت: پیامبر (ص) حدود ۸۰ جنگ داشتند که برخی غزوه یعنی جنگ‌های مهم و برخی سریه به معنای جنگ‌های پارتیزانی بود. پیامبر در کنار این جنگ‌ها، صلح یا آتش‌بس داشته است که از جمله آن صلح حدیبیه است. خاتمی با بیان اینکه طبق تعبیر شهید مطهری جنگ‌های پیامبر اکرم(ص) عمدتا ماهیت دفاعی داشت، افزود: قرآن کریم در آیه ۶۲ سوره انفال می‌فرماید که باید با دشمن بدبینانه برخورد کرد و به تعبیر رهبر شهیدمان باید حتی نسبت به لبخندهای دشمن نیز بدبین بود به ویژه دشمن ما به نام ترامپ که مجسمه دروغ است به طوری که در بین رئیس‌جمهورهای دنیا، فردی به دروغگویی ترامپ وجود ندارد. وی ادامه داد: ترامپ از شب تا صبح ۱۴ توییت منتشر می‌کند و در طول ۴ سال، ۳ هزار دروغ می‌گوید که می‌گویند هر روز ۲۲ هزار دروغ گفته است؛ با این آدم باید بدبینانه برخورد کرد. خاتمی افزود: رهبر سوم انقلاب برای برخورد با دشمن در ایام آتش بس از به تعبیر «کسوت در میدان جنگ» استفاده کردند لذا در این عرصه دو مطلب خیلی مهم است؛اول اعتماد به خداوند است. دوم، حضور مردم در صحنه است. وی توضیح داد: از صدر اسلام تا این روزها، لطف و عنایت خداوند وجود داشته است؛ خداوند عنایت خود را در طبس ۱ و ۲ نشان داد؛ پس اعتماد به خداوند کنید که برنده میدان هستید. امام جمعه موقت تهران بیان کرد: حضور مردم در صحنه همراه با وحدت دل‌ها پیروزی آفرین است و اینکه دل‌ها به هم نزدیک می شوند. خاتمی با تأکید بر اهمیت اطاعت از رهبری گفت: باید مطیع رهبر باشیم. اگر رهبری سکوت کرد، باید سکوت کرد و اگر فیلم کرد، باید قیام کرد؛ نه جلوتر رفت و نه عقب‌تر رفت بلکه باید همراه با ولایت بود. وی با قدردانی از حضور مستمر مردم در صحنه‌های مختلف اظهار کرد: حضور مردم نزدیک به ۵۰ روز و شب در خیابان‌ها، پدیده‌ای بی‌نظیر در جهان است و این حضور، خنثی‌کننده توطئه‌های دشمن بوده است.

سرمقاله

آیا مذاکره حرام است؟

بداللّه جوانی

شب جمعه ۲۸ اردیبهشت بود، توفیق حضور در تجمعات مردمی تهران و از جمله حضور در اجتماع باشکوه، بی‌نظیر، حماسی، غیرقابل توصیف و کاملا مردمی میدان انقلاب را در ساعت ۱۲ شب داشتم.

دست‌نوشته‌هایی هرچند محدود، تکلیفی بر دوشم گذاشت تا این یادداشت را، هم به‌عنوان وظیفه فردی، وهم جایگاه سازمانی در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بنویسم. مضمون این دست‌نوشته‌ها که بعضاً مستند به کلام امام شهید هم شده بود، عبارت زیر است: "مذاکره و آتش‌بس حرام و کاری احمقانه است." البته این نوع محتواها، در برخی از کانال‌ها و شبکه‌های اجتماعی هم به شکل‌های مختلف انتشاریافته و در حال انتشار است. باتوجه اینکه اکنون ملت ایران، در میانه یک نبرد سرنوشت‌ساز تاریخی قرار دارد، و حفظ و تقویت روزافزون اتحاد مقدس و تقویت رابطه مبتنی بر اعتماد مردم با مسئولین کشور خصوصا در دو حوزه میدان و دیپلماسی، یک ضرورت است؛ تأمل در گزاره‌های زیر، پاسخ عنوان این یادداشت را خواهد داد که: " آیا مذاکره حرام است؟"

۱ـ از نظر فقهی حکم‌های این چنینی به لحاظ مصداقی، تابع شرایط زمان و مکان است. رهبر کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (قدس اللّه نفسه الزکیه)، بارها تصریح و تأکید بر نقش زمان و مکان در استنباط احکام شرعی داشتند. آن عزیز سفرکرده، از همین روی معتقد بودند مجتهد، باید نسبت به شرایط حاکم بر جهان و زمان خود آشنایی کامل داشته باشد.

۲ـ طبق قاعده ذکر شده در بند یکم، در شرایطی امام شهید هم به‌عنوان فقیه و مرجع تقلید، و هم به‌عنوان ولی‌فقیه حاکم، در خصوص نفی و ضرر مذاکره با آمریکایی‌ها، بیانات صریحی را داشته‌اند، لکن در زمان همان امام شهید، در مقاطعی با آمریکایی‌ها مذاکره هم انجام شده است. در آن زمان افرادی که بدقاعده فقهی دراین‌خصوص توجه داشتند، در این موضوع نه تعارض می‌دیدند، و نه بانگیزه‌های سیاسی به رهبری جفا کرده و از تحمیل مذاکره به ایشان سخن می‌گفتند. موضوع از نظر فقهی و عقلانیت سیاسی، بسیار روشن است. به‌عنوان مثال، همه فقهای شیعه شکستن نماز را حرام می‌دانند. اما همین فقها در شرایط خاص، از همین حرام عبور کرده، نه‌تنها شکستن نماز را حرام نمی‌دانند؛ بلکه این شکستن را واجب اعلام می‌کنند. شما ایستادید نماز و در همان ابتدای نماز ، کودک خردسال جلوی چشم شما در آب افتاد و با غوطه ور شدن در آب شروع به دست و پا زدن کرد. شما هم می دانید که اگر نجاتش ندهید مرگ او رقم خواهد خورد. این جا وظیفه شرعی شما چیست؟ همه ما بر اساس حکم عقل ، وظیفه خود را در شکستن نماز و نجات جان کودک دانسته و این کار را انجام می دهیم. همه فقهای شیعه هم همین حکم عقلی مبنی بر شکستن نماز را ، واجب می دانند. یعنی حکم حرام بودن شکستن نماز ،به حکم واجب بودن شکستن نماز به اقتضای شرایط تغییر کرد. این قاعده فقهی در بسیاری از امور حکومتی و اجتماعی ساری و جاری است. یعنی به اقتضای شرایط زمانی، حکم موضوعی که در مقطعی یک چیز بوده، می‌تواند در مقطع دیگر متفاوت باشد. به‌طورقطع حکم فقهی موضوع مذاکره با دشمن، موضوع آتش‌بس و دهها موضوع دیگر در خصوص چگونگی و نوع مراوده با دشمان، از همین نوع است. البته فهم تغییر حکم از امر به واجب، در شکستن نماز هنگام خطر برای کودک در آب افتاده، برای همه صاحبان خرد روشن است؛ اما در مسائل حکومتی و اجتماعی به دلیل پیچیدگی‌های فراوان، نیاز به کار کارشناسی و تخصصی دارد.

۳ـ میدان و دیپلماسی از نظر همه عقلای عالم، دو ابزار برای تأمین منافع ملی و از جمله امنیت ملی است. هر دو مکمل یکدیگر بوده و باید هر کدام، به اقتضای شرایط کار خود را درست انجام بدهند. گزاره یا میدان و یا دیپلماسی، هر دو غلط است. اما گزاره هم میدان و هم دیپلماسی درست است. یکی تولید قدرت می‌کند و دیگری با ابزار دیپلماسی و از طریق مذاکره حتی با دشمن، این قدرت تولید شده در میدان را به نفع ملی و سود ملی و منفعت پایدار برای کشور و مردم تبدیل می‌کند.

۴ـ در ساختار سیاسی و حقوقی جمهوری اسلامی، دستگاه تخصصی و کارشناسی بالای سر میدان و دیپلماسی، برای تشخیص اینکه الان در میدان باید کار کرد و یا در دیپلماسی، یکی است. شورای‌عالی امنیت ملی مسئولیت این کار را بر عهده دارد. مصوبات این شورا، چه برای اقدام در میدان، و چه برای اقدام در حوزه دیپلماسی، آتش‌بس و مذاکره، باید به تصویب و تأیید رهبر معظم انقلاب اسلامی به‌عنوان فرمانده کل قوا برسد.

۵ـ بدون تردید پذیرش آتش‌بس و مذاکره در جنگ رمضان، با طی همین مسیر تخصصی و تأیید رهبر معظم انقلاب اسلامی بوده است. در واقع با منطق تأمین منافع ملی، چنین تصمیمی اتخاذ شده است. البته به اقتضای شرایط این تصمیم گرفته شد، با تغییر وضعیت هر لحظه کشور ممکن است وارد مرحله بعدی درگیری نظامی شود. منطق اعلامی میدان مبنی بر دست بر روی ماشه و آماده در کنار لانچرهای پرتاب موشک‌ها، همین تغییر وضعیت و شرایط است.

۶ـ امروز بسیاری از مردان دیپلماسی، همان مردان میدان هستند؛ بنابراین در شورای‌عالی امنیت ملی، کسانی برای جنگ و ادامه آن تصمیم‌گیری می‌کنند که عمدتا اهل جهاد و میدان بوده، و هم همگی دلسوز کشور و به دنبال تأمین منافع ملی هستند.

۷ـ در اینکه تصمیم شورای‌عالی امنیت ملی به تأیید رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت‌الله سید مجتبی حسینی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) رسیده، اساسا باتوجه به پیام صادره از سوی معظم له، هیچ جای تردید وجود ندارد. از نیروهای ارزشی و انقلابی انتظار آن است که باتوجه به تجارب گذشته، نگذارند موضوع تحمیل رای راحت وارد مباحث تحلیلی در این قبیل امور شود؛ که این خود جفای بزرگی به رهبری و تضعیف ایشان است.

۸ـ در پیام رهبر معظم انقلاب اسلامی که به مناسبت چهلم شهادت امام شهید و مسائل روز کشور و از جمله جنگ و آتش‌بس و مذاکره صادر شد، نکات زیر نشان می‌دهید که ایشان با اشراف بر میدان و دیپلماسی، نه‌تنها بر آتش‌بس و مذاکره که تصمیم شورای‌عالی امنیت ملی بوده، مهر تأیید زده‌اند؛ بلکه برای چگونه عمل‌کردن در میدان، در حوزه دیپلماسی و نقش مردم در خیابان هم، به اقتضای شرایط رهنمود داده و با فرامین و تدابیر حکیمانه، نقشه راه را ترسیم نموده‌اند.

در گزاره‌های زیر از این پیام، که در واقع یک منشور راهبردی می‌باشد؛ توجه شود: نباید با اعلام بنا بر مذاکرات با دشمن، تصور شود که حضور در خیابان‌ها لازم نیست./ما طالب جنگ نبوده و نیستیم ولی به‌هیچ‌وجه از حقوق حقه خود، دست نمی‌کشیم و در این جهت همه جبهه مقاومت را یکپارچه در نظر داریم./ به اذن اللّه تعالی ما حتما متجاوزین تبهکار را رها نمی‌کنیم، حتما غرامت تک‌تک صدمات وارد شده، و خون‌بهای شهیدان و دیه جانبازان این جنگ را طلب خواهیم کرد و حتما تنگه هرمز با مرحله جدیدی وارد خواهیم نمود.

۹ـ کسانی که شعار حرام بودن مذاکره سر می‌دهند و فکر می‌کنند فقط باید میدان فعال باشد، به این سؤال پاسخ دهند که چگونه و در کجا باید گرفتن غرامت، دیه جانبازان و تنظیم رژیم جدید برای تنگه مطالبه، نهایی و تثبیت شود. آیا برای این امور وقتی دست برتر در میدان را داریم، جای دیگری غیر از مسیر دیپلماسی و مذاکره وجود دارد.

۱۰ـ اما نکته پایانی، حسب اطلاع و با اطمینان خدمت مردم عزیز و انقلابی کشور عزیزمان ایران و همه مجاهدان در محور مقاومت عرض می‌کنم که امروز شخص دکتر محمد قالیباف که مدیریت مذاکره را برعهده دارد، از نقش‌آفرینان اصلی میدان در هر سه جنگ تحمیلی هشت‌ساله، ۱۲ روزه و جنگ رمضان است. این مطلب را سربسته قبول کنید در زمانی نه‌چندان دور، نقش‌آفرینی این مرد مجاهد بزرگ که هم رزم شهدای والامقامی چون حاج‌قاسم، احمد کاظمی، سلامی، حاجی‌زاده بوده، نه در دفاع مقدس هشت‌ساله، بلکه در همین عملیات‌های وعده صادق یک، دو، سه و چهار، آن هم در جایگاه یک فرمانده نظامی آشکار خواهد شد. آری او اینک مجاهد و رزمنده و سربازی فداکار برای رهبری، هم در میدان جنگ، و هم در میدان سیاست و مجلس و هم در عرصه دیپلماسی و مذاکره است. حال باتوجه آن چه در این نوشتار به‌اختصار آمد، چگونه عده‌ای در این شرایط که وحدت و همدلی نیاز است، شعارهایی چون مذاکره حرام است سر داده، و ناجوانمردانه مردان مجاهد در این عرصه را مورد اتهامات سنگین قرار می‌دهند؟

Alborz.payam@gmail.com